

آسیب‌شناسی مشارکت شهر وندان در احساس و ادراک مسائل عمومی در جوامع شهری

حمیده عباسی - دانشجوی دکتری رشته مدیریت دولتی گرایش تصمیم‌گیری و خط مشی‌گذاری دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوارسگان)، اصفهان، ایران

کرم الله دانش فرد* - استاد و عضو هیات علمی گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران
مهربان هادی پیکانی - استادیار و عضو هیئت علمی گروه مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوارسگان)، اصفهان، ایران

Pathology of citizen participation in feeling and perception of public issues

Abstract

The most important and the main capital of every society is the human resource of that society. Participation is one of the elements of democratic systems, which could enhance the awareness and perception of citizens about relevant issues and could lead to effectiveness of policies and plans of public sector. Participation of citizens could affect supply of economic resources, reduction of service costs, increase in social integration, reduction of damages and stresses caused by life and satisfaction of citizens. The main objective of this study is path0ology of citizen participation in feeling and perception of public issues to pr0vide some solutions for citizen participation. Data collection instrument in this study is researcher-made questionnaire containing 69 items. According to the theoretical framework of research, the questionnaire was made and its validity was confirmed through survey of experts and the Cronbach's alpha was obtained to 0.823 for the expert population and was obtained to 0.834 for the population of ordinary people and this shows reliability and consistency of internal components of the questionnaire. To determine sample size in the population (clients of Islamic Consultative Assembly of Iran), random sampling was used based on Morgan table and the sample size was determined to 384 people. In the statistical population of experts (representatives of Islamic Consultative Assembly of Iran), nonrandom sampling was used and 290 people were selected as sample. According to existence of 2 different populations, to compare the opinions of two groups under existing status (population) and desired status (experts), independent t-test and significance-performance were used. The results obtained from data analysis showed that in all components, the gap between existing and desired status is evident. The highest gap observed is related to the political index of citizen's discretion and the lowest gap is related to inaccessible indicator of information components. Hence, to decrease the gap between existing and desired status of components and to help enhancement of participation, some suggestions and solutions are provided in field of components and indices and damages.

Keywords: pathology, participation, feel the problem, perception of problem, public issues

چکیده

مهم ترین و عظیم ترین سرمایه هرجامعه‌ای منابع انسانی آن جامعه است. مشارکت یکی از ارکان نظام های مردم سالارانه و دموکراتیک محسوب می شود که باعث افزایش درک و آگاهی شهر وندان از مسائل مربوط به آنها شده، و به اثربخشی سیاست‌ها و برنامه‌های بخش عمومی منجر می شود. مشارکت شهر وندان می تواند در تامین منابع اقتصادی، کاهش هزینه خدمات، افزایش انسجام اجتماعی، کاهش آسیبهای انتشار های ناشی از زندگی و رضایت شهر وندان موثر باشد. هدف اصلی این پژوهش آسیب‌شناسی مشارکت شهر وندان در احساس و ادراک مسائل عمومی به منظور ارائه راهکارهایی مناسب جهت مشارکت شهر وندان می باشد. ابزار گردآوری داده‌ها در این پژوهش پرسشنامه محقق ساخته ۶۹ سؤالی است که بر اساس مبانی نظری تحقیق، تنظیم و روایی پرسشنامه از طریق ارائه نظر خبرگان تائید و ضریب آلفای کرونباخ آن برای جامعه خبرگان ۰/۸۲۳ و برای جامعه مردم عادی ۰/۸۳۴ محاسبه گردیده که بیان گر پایایی و همسانی مؤلفه های درونی پرسشنامه می باشد. جهت تعیین حجم نمونه در جامعه آماری تحقیق که مراجعین به مجلس شورای اسلامی ایران بودند، از روش نمونه گیری تصادفی بر اساس جدول مورگان تعداد نمونه ۳۸۴ نفر مشخص شد و در جامعه آماری خبرگان (نمایندگان مجلس شورای اسلامی ایران) از نمونه گیری غیر تصادفی تعداد نمونه ۲۹۰ نفر مشخص گردید. با توجه به وجود دو جامعه متفاوت برای بررسی مقایسه نظرات دو گروه در وضعیت موجود (جامعه) و وضعیت مطلوب (خبرگان) از آزمون تی مستقل و همچنین اهمیت عملکرد استفاده گردید. نتایج تجزیه و تحلیل اطلاعات نشان داد که در تمامی مؤلفه ها شکاف میان وضع موجود و مطلوب مشاهده میگردد. بیشترین شکاف مشاهده شده مربوط به شاخص سیاسی از مؤلفه اختیار شهر وندی و کمترین شکاف مربوط به شاخص غیر حضوری از مؤلفه اطلاع رسانی می باشد. لذا برای کاهش شکاف بین وضع موجود و مطلوب مؤلفه ها، و کمک به ارتقاء مشارکت، در حوزه مؤلفه ها و شاخصها آسیب‌ها شناسایی و راهکارهایی پیشنهاد شده است.

وازگان کلیدی: آسیب‌شناسی، مشارکت، احساس مشکل، ادراک مشکل، مسائل عمومی

۱-۱ مقدمه

امروزه بحث «مشارکت عمومی» مردم در فرایند «سیاستگذاری» یکی از موضوعات مهمی است که در سال‌های اخیر در بین کشورهای آزاد و دموکراتیک اهمیت زیادی یافته است. دولت در این کشورها سعی کرده است به مفهوم مشاوره و نظرخواهی از مردم اهمیت بیشتری بدهد و در واقع راههای استفاده از آن را گسترش دهد. در کشورهای دموکراتیک، دولتها برای درگیر کردن واقعی و هر چه بیشتر مردم به صورت اثربخش سعی در توسعه روش‌های بیشتری برای مشارکت عمومی دارند. در دولت‌های دموکراتیک غربی مشارکت مردم و گروه‌های اجتماعی - مدنی در کار دولت، بخشی جدایی ناپذیر از فرایند سیاست‌گذاری شده است. این امر تنها به معنی یک دولت بازتر نیست، بلکه سیاستگذاری اثربخش از طریق گوش دادن و مورد توجه قرار دادن دیدگاه‌های عمومی و منافع ذینفعان می‌باشد؛ چراکه از مهمترین الزامات پاسخگویی، در دست داشتن اطلاعات و دانش کافی در رابطه با ترجیحات شهروندان است که از راه تعامل با آن‌ها حاصل می‌شود و در این راستا مشارکت شهروندان می‌تواند در تامین منابع اقتصادی، کاهش هزینه خدمات، افزایش انسجام اجتماعی، کاهش آسیب‌ها و تنشی‌های ناشی از زندگی و رضایت شهروندان موثر باشد.

۲-۱-۱ بیان مساله

زندگی انسان‌ها در دنیای پیچیده امروز از لایه‌لای مشکلات و مسائل عبور می‌کند. از همین‌رو، انسانها در زندگی فردی و اجتماعی خود به طور مرتباً با مشکلات و مسائل عدیده‌ای رویرو هستند. حل این مسائل مستلزم تلاش فکری اشخاص، دولت‌ها و دولتمردان و کشف راه حل این‌گونه مسائل و معضلات و انتخاب بهترین آنها می‌باشد (دانش فرد، ۱۳۹۵، ص ۱۷۳). امروزه در تمام جوامع از دموکراتیک ترین جوامع گرفته تا دیکتاتوری کامل به موضوع مشارکت توجه می‌شود (والنزو لا ۲۰۱۲). مشارکت عامه بر این پیش‌فرض استوار است که همه انسان‌ها آگاه و توانمند هستند و می‌توان از نظرات آنان به نفع جامعه خود آنها بهره گرفت (الوانی شریف زاده، ۱۳۹۱، ص

۱۶۳). در حقیقت مشارکت عمومی به عنوان راه حلی برای کاهش عدم اطمینان و ارتقای کیفیت تصمیم‌گیری در فرایند خط مشی‌گذاری در نظر گرفته می‌شود (لورنزو و دیگران، ۲۰۰۷). از دهه ۱۹۶۰ هدف از مشارکت شهروندان در خط مشی‌گذاری‌های عمومی از مشروعیت و دموکراتیک جلوه دادن فرایند تصمیم‌گیری‌ها به سوی مشارکت ذی‌نفعان در جهت افزایش کیفیت تجهیزه و تحلیل خط مشی و حمایت از تصمیم‌گیری تغییر جهت داده است (بنکرز، ۲۰۰۰). فرضیه‌ای که اندیشمندان اجتماعی و حتی سیاستمداران مطرح می‌کنند آن است که مشارکت عمومی به عنوان راهکاری بالقوه جهت مواجهه با بحران اعتماد عمومی در کشورهای دموکراتیک اروپایی می‌باشد که منجر به افزایش اعتماد عمومی، تقویت کارایی سیاسی شهروندان، ارتقای سطح آرمانهای دموکراتیک و بالا بردن کیفیت تصمیم‌ها می‌گردد (رو و گاماک، ۲۰۰۴).

میتوان ادعا کرد که مشارکت عمومی در سطحی که فاصله بین مردم و صاحبان قدرت در کمترین حد ممکن قرار دارد، قابل مشاهده است. در این سطح مسؤولیت‌پذیری و مشارکت اجتماعی در آشکارترین و بالاترین میزان وجود خواهد داشت (کلدرز^۵ و همکاران، ۲۰۰۹). در برخی از کشورها مشارکت عمومی اصل اساسی خط مشی‌گذاری عمومی است. در کشور انگلستان تمامی سطوح دولت به دنبال مشارکت شهروندان در فرایند تصمیم‌گیری هستند. این امر از طریق روش‌های گوناگون مشاوره در مقیاس بزرگ، مشاوره‌های گروهی، نظر سنجی از شهروندان جلسات مباحثه و نظایر آن است (رو و فرور، ۲۰۰۵). از دهه ۱۹۸۰ بسیاری از حکومت‌های محلی استفاده از فرایندهای مشارکتی را آغاز نمودند که در این فرایندها شهروندان، سازمان‌ها و گروه‌ها در تصمیم‌گیری در مورد آینده شهر خود همکاری می‌کردند (باتبرگ^۶ و همکاران، ۲۰۰۱).

احساس مشکل (عارضه‌یابی) و ادراک مشکل (ریشه‌یابی) اولین مرحله از فرایند خط مشی‌گذاری عمومی می‌باشد و تا این مرحله به خوبی انجام نگیرد اجرای سایر

2. Lourenço, R. P. Costa, J.P

3. Bongers, F.J.

4. Rowe, G. and Gammack, J.G

5. Gelders, D. Brans, M. Maesschalck, J & Colsoul, N

6. Rowe, G. and Frewer, L.J

7. Batenburg, R.S. Bungers, F.J

1. Valenzuela, S., Arriagada, A. & Scherman, A

فرهنگی باید شناسایی شوند (پیران؛ ۱۳۷۶)؛ حال با نظر به اهمیت موضوع در این پژوهش به آسیب‌شناسی مشارکت شهر وندان در احساس و ادراک مسائل عمومی پرداخته شده است.

۳- مروری بر مطالعات پیشین

در ادامه به نتایج برخی مطالعات مرتبط با موضوع تحقیق، که به نوعی عوامل و نتایج این تحقیق را تانید می‌کند، پرداخته می‌شود:

پیران و همکاران (۱۳۹۵) معتقدند، از نظر شهر وندان عوامل اعتماد، مشارکت، کارایی، عدالت و کیفیت زندگی در تحقق ایجاد نهادهای اجتماعی محله محور تاثیرگذار است. نتایج پژوهش فتحی (۱۳۹۵) نشان می‌دهد، با افزایش (یا کاهش) پایگاه اقتصادی- اجتماعی، میزان مشارکت اجتماعی افزایش (یا کاهش) می‌یابد. کیایی (۱۳۹۴) در پژوهش خود به ارائه سازوکارهایی جهت تسهیل مشارکت شهر وندان، از جمله: شیوه تدریس فراگیر محور، ایجاد رادیویی مستقل برای هر حزب و گروه، ایجاد یک روزنامه باز، نظر خواهی از طریق مشارکت الکترونیکی... پرداخته است. شاتن^۱ و همکاران (۲۰۱۷) عوامل موثر بر مشارکت را چهار دسته میدانند، عوامل شخصی، عوامل غیررسمی (شامل تعامل با دوستان و همسایگان و شرکت در نهادهای محلی)، عوامل رسمی (با هدف شرکت در جامعه بزرگتر، عمدتاً به شرکت‌های بزرگ و نهادهای دولتی) و عوامل تعاملی (تعامل بین مردم و جامعه) سردم و جگلیر^۲ (۲۰۱۶) معتقدند کیفیت تصمیم‌گیری‌های سیاسی به میزان علاقه، اطلاعات و نگرش مردم برای مشارکت دموکراتیک در سیاست‌گذاری واپسیه است. دارا بودن سواد علمی مدنی را لازم می‌داند. ساپان^۳ (۲۰۱۶) در پژوهشی خود، دلایل بی تفاوتی عمومی در مورد مشارکت را طیف وسیعی از عوامل اجتماعی، سیاسی و روانشناختی می‌داند (کمبود اگاهی افراد، دخالت در شبکه‌های غیررسمی، از بین بردن ادراکات در مورد نتایج مشارکت و عدم اعتماد به سیستم برنامه‌ریزی) می‌داند.

مراحل این فرایند شامل: سنجه یابی، راه حل یابی، ارزیابی راه حل‌ها، انتخاب اصلاح و قانونی شدن تصمیم و ارزیابی و اصلاح خط مشی در اجرا، به صورت کارا و اثربخش، غیر ممکن می‌گردد. از سوی دیگر برای تعریف مسئله در فرایند خط مشی گذاری عمومی مراحل احساس مشکل و ادراک مشکلات از هم متمایز می‌شوند. در احساس مشکلات و بیان آنها شهر وندان به خوبی قادر خواهند بود مشارکت داشته باشند. در مرحله بعد که ادراک مشکل یا ریشه یابی آن است، مشارکت همگانی نمی‌تواند به درستی عمل نماید، در این مرحله، خط مشی گذاران با یاری جستن از مشارکت کارشناسان و صاحب نظران به تحلیل سلسله مراتبی مشکل پرداخته و علل و ریشه‌های آن را کشف می‌کند و بر آن اساس تصمیم گیری می‌نماید. با پیروزی انقلاب اسلامی و تأکید قانون اساسی و با توجه به اصل اول قانون اساسی مبنی بر اداره امور کشور با اடکاء به آرای عمومی، گامی تازه در تحقق مشارکت شهر وندان در اداره امور شهر برداشته شد. برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی کشور در سال ۱۳۷۸، نخستین گام جدی دولت برای تمرکز زدایی و ایجاد نظم مهای محلی اداره امور به شمار می‌رود. شکل گیری نهادهای شورا یاری بعد از برگزاری انتخابات شورای شهر از دیگر نمونه‌های مشارکت شهر وندی در اداره امور شهری در ایران محسوب می‌شود (عبدالله پور و همکاران، ۱۳۹۲، ص ۱۵۸). اما، آنچه مهم است استمرار و بکارگیری، مبتنی بر ظرفیت‌های درونی، و استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های مردم نهاد مؤثر، کارآمد و پایدار برای انسجام ملی و مشارکت اجتماعی می‌باشد. (کشتکار، حاتمی، ۱۳۹۴).

پیران معتقد است: با وجود اندیشه مشارکت، این مسأله در کشور ما هنوز بروز و ظهور پیدا نکرده است. از منظر پیران مشارکت اجتماعی به دلایل گوناگون تاریخی و فرهنگی دارای تناقضی ریشه دار است این تناقض نشان می‌دهد که ایرانیان در عرصه‌های غیررسمی و خصوصی سخت مشارکت جو بوده‌اند، ولی در عرصه‌های رسمی، مشارکت جو نیستند این نکته معنای فنی و تخصصی مشارکت اجتماعی را با خصایص داوطلبانه بودن، هدفمند بودن، آزادی انتخاب و پیچیده می‌کند که این پیچیدگی بیانگر وجود جنبه‌ها و الزاماتی است که در مشارکت شهر وندی در حوزه‌های سیاسی، اجتماعی،

1. Dylan G.M. Schouten, Rosie T. Paulissen, Marieke Hanekamp, Annemarie Groot
2. Süerdem, Ahmet. and Sandy Çağlıyor
3. Mohammad Shahidul Hasan Swapna

پایین اعتماد در نهادهای پارلمانی ایرلند را یک منبع نگرانی از منظر مشروعیت دموکراتیک می‌داند. دیدگاه ارائه شده در این پژوهش ارائه دهنده دموکراسی مشارکتی و مشورتی با شنیدن صدای بیشتری از شهروندان در تصمیم‌گیری مشارکتی می‌باشد.

روش‌شناسی تحقیق

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت و روش توصیفی - پیمایشی است و جمع آوری اطلاعات به روش میدانی انجام گرفته است. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش پرسشنامه محقق ساخته ۶۹ سؤالی است که بر اساس مبانی نظری موضوع تحقیق تهیه و تنظیم شده است. در این تحقیق به منظور پایایی آزمون از روش آلفای کرونباخ استفاده شده است که ضریب آلفای کرونباخ آن برای جامعه خبرگان ۰/۸۲۳ و برای جامعه مردم عادی ۰/۸۳۴ محاسبه گردیده که بیان گر پایایی و همسانی مؤلفه‌های درونی پرسشنامه می‌باشد. به منظور اطمینان از اعتبار و روایی محتوای پرسشنامه، از راهنمایی و مشاوره چند تن از اساتید دانشگاهی استفاده و با کسب نظر از افراد یاد شده، دیدگاه‌ها و پیشنهادهای ارائه شده در پرسشنامه نهایی اعمال گردید. جامعه آماری درابتدا شهروندان مراجعت کننده به مجلس شورای اسلامی از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده شد. بر اساس جدول مورگان تعداد نمونه می‌باشد ۳۸۴ نفر باشد. در این راستا پرسشنامه میان ۴۱۵ نفر از شهروندان توزیع گردید. و در نهایت ۳۸۸ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در جامعه آماری خبرگان پژوهش برای تعیین حجم نمونه از نمونه گیری غیر تصادفی در دسترس استفاده شد. در این بخش، تعداد ۳۵۰ پرسشنامه بین نمایندگان کنونی و پیشین مجلس توزیع شد، در نهایت ۵۴ پرسشنامه از سوی نمایندگان مجلس شورای اسلامی تکمیل و جمع آوری گردید. برای کمی نمودن سؤال‌های کیفی پرسشنامه و اندازه گیری متغیرها در قالب طیف لیکرت ۷ تایی که شامل: بسیار بشدت زیاد (۷)، بسیار زیاد (۶)، زیاد (۵)، نه زیاد نه کم (۴)، کم (۳)، بسیار کم (۲)، بسیار بشدت کم (۱)، استفاده شد. و همچنین به منظور تجزیه تحلیل داده‌ها، از آزمون‌های مستقل، اهمیت- عملکرد، و تحلیل شکاف استفاده شده است که 24 نرم‌افزار SPSS

یافته‌های تحقیق پاندیا^۱ (۲۰۱۵) نشان می‌دهد که مشارکت موثر در اغلب موارد به ساختار گروه‌هایی که به حاشیه رانده شده‌اند، بسیج شهروندان و ایجاد شبکه‌های اجتماعی پر جنب و جوش دارد که ممکن است اثرات گوناگون بر مشارکت داشته باشند، وابسته است. فونگ (۲۰۱۵)^۲ موانع در ایجاد مشارکت موفق را: فقدان رهبری نظامند، عدم اجماع نخبگان در محل مشارکت مستيقض شهرروندان، و دامته و قدرت محدود نواوری مشارکتی می‌داند. وارن، سلیمان و جعفر^۳ (۲۰۱۴) تاثیر رسانه‌های اجتماعی در تشویق مشارکت مدنی آتلاین و ایجاد اعتماد شهری را مثبت ارزیابی کردند. زیوو همکاران^۴ (۲۰۱۴) مزایای مشارکت را توجه به: افزایش آگاهی عمومی، بهبود تصمیم‌گیری، تسهیل اجرای پروژه، تسهیل استفاده از افکار عمومی. و موانع مشارکت را: فقدان پشتیبانی فنی از مشارکت در فعالیتها و تاثیرات اجتماعی مشارکت را: افزایش برابری اجتماعی، بهبود حکومت داری دولت؛ کاهش درگیری بین دولت و عموم مردم، می‌داند. چیکرما^۵ (۲۰۱۳) راههای مشارکت شهرروندان و دموکراسی محلی را، با تقویت مشارکت شهرروندان در تصمیم‌گیری‌های افراد یا گروه‌ها در فعالیت‌های عمومی از طریق انتخابات محلی دولت، بودجه‌بندی مشارکتی در بین مقامات محلی، سازمان‌های مدنی، انجمن مشورتی و جلسات عمومی و همچنین ساختارهای رسمی در نهادهای حکومت محلی مرتبط می‌داند. اسکانرت^۶ (۲۰۱۳) استدلال کرده است که دموکراسی مشارکتی در هر مقیاس نیاز به یک جامعه تحصیلکرده و درگیر در گفت و گوی مداوم دارد که، به افشا و تجزیه و تحلیل مشکلات و ایجاد راه حل، پردازد. لنزی و همکاران^۷ (۲۰۱۳) محققین عوامل مشارکت بالا را تأثیر سیستم‌های اجتماعی در پرورش تعامل مدنی نوچوانان می‌دانند. هریس و همکاران^۸ (۲۰۱۳) سطوح

1. Ganesh Prasad Pandeya
2. Archon Fung
3. Warren, A. M. Sulaiman, A. & Jaafar, N.I
4. Lin Xie Yu Yang Yi Hu Albert P.C. Chan
5. Chikerema A. F
6. Eurig Scandrett
7. Lenzi, Michela, Vieno Alessio, Pastor, Massimiliano, Santinello, Massimo
8. H arris ClodaghL, Carney Gemma M , Farrell David M

به کار رفته در این مرحله است.

استفاده می شود.

فرضیه صفر و مقابله برای این آزمون عبارت است از:
H0: بین وضعیت موجود (عملکرد) و مطلوب (اهمیت) تقاضت معنی داری وجود ندارد.
H1: بین وضعیت موجود (عملکرد) و مطلوب

تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق
نتایج آزمون تی برای بررسی مقایسه وضعیت موجود (جامعه) و وضعیت مطلوب (خبرگان)

با توجه به اینکه دو جامعه متقاضت وجود دارد و هدف

جدول ۱. نتایج توصیفی عملکرد و اهمیت مولفه

احرف معیار	میانگین	تعداد	وضعیت	مولفه	
۰,۷۱۸	۵,۰۲۲	۵۴	مطلوب	اطلاع رسانی	یاری همکاری
۰,۹۱۷	۳,۰۶۵	۲۸۸	موجود		
۰,۷۷۶	۵,۱۲۳	۵۴	مطلوب		
۰,۸۷۴	۳,۳۹۸	۲۸۸	موجود		
۰,۷۴۰	۵,۰۵۷	۵۴	مطلوب		
۱,۰۰۳	۲,۹۹,۶	۲۸۸	موجود		
۰,۸۰۳	۵,۱۰۰	۵۴	مطلوب		
۰,۸۷۵	۳,۰۳۷	۲۸۸	موجود		
۰,۷۹۱	۵,۱۶۷	۵۴	مطلوب	هما میت	اختیار شهریروندی
۰,۹۷۷	۲,۸۶۶	۲۸۸	موجود		
۰,۷۱۸	۵,۰۲۲	۵۴	مطلوب		
۰,۸۶۶	۳,۷۵۷	۲۸۸	موجود		
۰,۷۱۸	۵,۰۲۲	۵۴	مطلوب		
۰,۹۴۲	۳,۸۴۸	۲۸۸	موجود		
۰,۸۰۳	۵,۱۰۰	۵۴	مطلوب		
۰,۹۵۹	۳,۹۱۷	۲۸۸	موجود		
۰,۸۰۹	۵,۰۲۲	۵۴	مطلوب	مشاوره	مشارکت
۱,۰۱۶	۳,۷۴۸	۲۸۸	موجود		
۰,۹۶۴	۵,۰۵۷	۵۴	مطلوب		
۰,۹۸۱	۳,۹۲۳	۲۸۸	موجود		
۱۳,۱۱۳	۷,۷۰۰	۵۴	مطلوب		
۱,۰۱۶	۳,۸۶۳	۲۸۸	موجود		
۰,۸۰۲	۵,۰۲۲	۵۴	مطلوب		
۰,۸۹۴	۳,۲۱۹	۲۸۸	موجود		
۰,۵۳۵	۴,۷۰۰	۵۴	مطلوب	توافقنامه سازی	توافقنامه سازی
۰,۹۸۷	۳,۸۲۷	۲۸۸	موجود		
۰,۶۲۹	۴,۸۶۷	۵۴	مطلوب		
۱,۰۲۵	۳,۸۴۰	۲۸۸	موجود		
۰,۷۹۴	۵,۰۳۰	۵۴	مطلوب		
۰,۹۶۶	۳,۸۵۷	۲۸۸	موجود		
۰,۸۴۷	۵,۰۲۰	۵۴	مطلوب		
۰,۹۳۹	۳,۹۷۹	۲۸۸	موجود		
۰,۸۱۴	۵,۰۴۰	۵۴	مطلوب	غیر مستقیم	غیر مستقیم
۱,۰۲۶	۳,۷۱۰	۲۸۸	موجود		

دریس شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
نمایه شماره ۴۸ پاییز ۱۳۹۶
No.48 Autumn 2017

■ ۱۳۳ ■

جدول ۲. نتایج آزمون ؟؛ مأخذ: یافته‌های تحقیق.

کران پایین	فاصله اطمینان %۹۵	شکاف	سطح معناداری	آماره تی	مولفه	
۲,۳۰۵	۱,۶۳۱	۱,۹۶۸	.	۱۱,۴۸۴	حضوری	اطلاع رسانی یاری و همکاری
۲,۰۵۹	۱,۴۱۳	۱,۷۳۶	.	۱۰,۵۶۳	غیر حضوری	
۲,۴۳۸	۱,۷۰۳	۲,۰۷۱	.	۱۱,۰۷۸	فردی	
۲,۳۸۷	۱,۷۳۹	۲,۰۶۳	.	۱۲,۵۱۵	اجتماعی	
۲,۶۶	۱,۹۴۱	۲,۳۰۱	.	۱۲,۵۷۳	سازمانی	
۲,۵۹۵	۱,۹۵۷	۲,۲۷۶	.	۱۴,۰۲۸	قانونی	حمایت
۲,۵۳۱	۱,۸۴	۲,۱۸۵	.	۱۲,۴۳۱	سازمانی	
۲,۵۴	۱,۸۲۶	۲,۱۸۳	.	۱۲,۰۲۱	اقتصادی	
۲,۶۵۸	۱,۹۱۱	۲,۲۸۵	.	۱۲,۰۲۱	فردی	
۲,۸۰۹	۲,۰۷۹	۲,۴۴۴	.	۱۲,۱۶	اجتماعی	اختیار شهروندی
۶,۰۷۷	۳,۳۹۶	۴,۷۳۷	.	۶,۹۴۷	سیاسی	
۲,۴۴۵	۱,۷۸۳	۲,۱۱۴	.	۱۲,۵۶۵	محدود	مشاوره
۲,۲۳۲	۱,۵۱۵	۱,۸۷۳	.	۱۰,۲۷۳	واقعی	
۲,۴	۱,۶۵۳	۲,۰۲۶	.	۱۰,۶۶۲	سیاسی	مشارکت
۲,۷۹۹	۲,۰۸۷	۲,۴۴۳	.	۱۲,۴۹۸	اجتماعی	
۲,۵۶۸	۱,۸۷۳	۲,۲۲۱	.	۱۲,۵۶۱	مستقیم	توانمندسازی
۲,۵۶۷	۱,۸۱۳	۲,۱۹	.	۱۱,۴۱۷	غیر مستقیم	

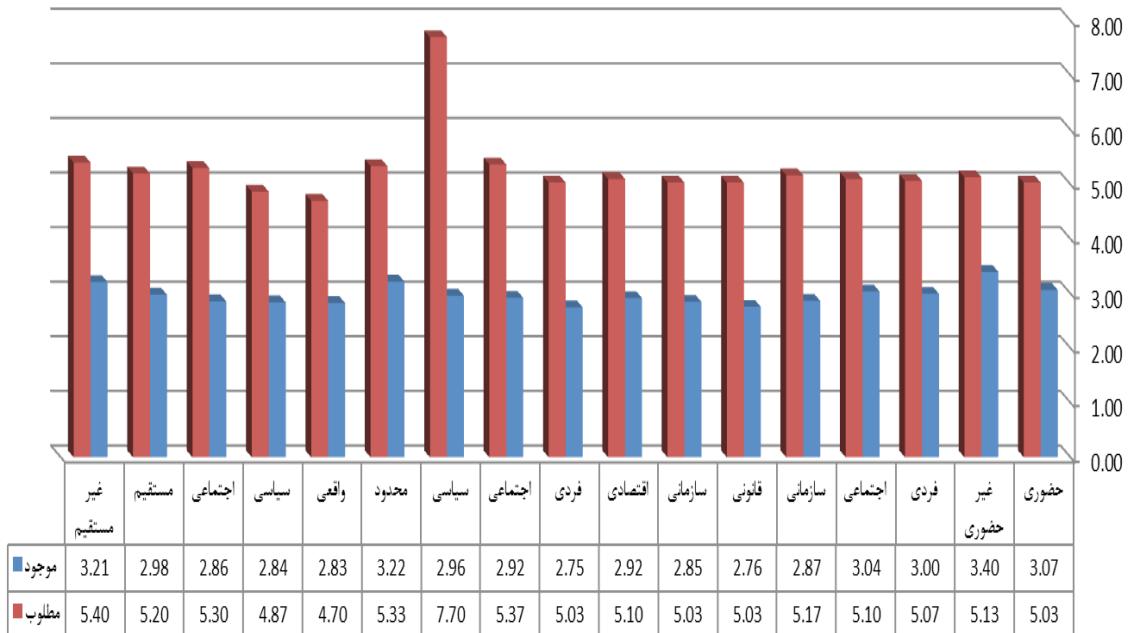
مدیریت شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
ضمیمه شماره ۴۸ پاییز ۱۳۹۶
No.48 Autumn 2017

۱۳۴

وضعیت موجود (عملکرد) ارزیابی شده است به بیان ساده تر، میزان اهمیت مولفه بالاتر از عملکرد بوده است. ستون شکاف، نشان دهنده اختلاف میزان عملکرد و اهمیت را نشان می‌دهد، هر چقدر بیشتر باشد، نشان میدهد که شکاف بین اهمیت و عملکرد بیشتر است. بنابراین می‌توان گفت در تمامی مولفه‌های مورد بررسی شکاف میان وضع موجود و مطلوب معنادار بوده است. نمودار ۱ نشان میدهد که بیشترین شکاف مشاهده شده مربوط به شاخص سیاسی از مولفه اختیار شهروندی می‌باشد و کمترین شکاف مربوط به شاخص غیر حضوری از مولفه اطلاع رسانی می‌باشد. با توجه به میزان شکاف گزارش شده در جدول ۲، مولفه اطلاع رسانی شاخص اطلاع رسانی حضوری، شکاف بیشتری نسبت به اطلاع رسانی غیر حضوری

(اهمیت) تفاوت معنی‌داری وجود دارد. اطلاعات به دست آمده از آزمون تی با به کارگیری نرم افزار SPSS مورد ارزیابی قرار گرفت. اگر مقدار سطح معناداری (Sig) بیشتر از ۵٪ گردد می‌توان گفت در سطح معناداری %۹۵ تفاوت معناداری بین اهمیت و عملکرد مولفه اطمینان %۹۵ تفاوت معناداری که مقدار سطح معناداری (Sig) کمتر از ۵٪ گردد می‌توان گفت در سطح اطمینان %۹۵ تفاوت معناداری وجود دارد. آنگاه در صورتی که کران بالا و کران پایین هر دو مقداری مثبت باشند آنگاه سطح انتظارات (اهمیت) از سطح ادراکات (عملکرد) در سطح اطمینان %۹۵ بیشتر است. نتایج به دست آمده از آزمون تی نشان می‌دهد که برای تمامی مولفه‌های مورد بررسی، وضعیت مطلوب (اهمیت مولفه) در سطح اطمینان %۹۵ بالاتر از

نمودار ۱. آمتیاز وضعیت موجود و مطلوب؛ مأخذ: یافته‌های تحقیق.

دریس شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
ضمیمه شماره ۴۸ پاییز ۱۳۹۶
No.48 Autumn 2017

■ ۱۳۵ ■

جدول ۳. آسیب‌ها و راه کارهای مشارکت شهروندان در احساس و ادراک مسائل عمومی

بعد	مولفه	آسیب	راهکار
احساس رسانی	ضعف در اطلاع رسانی حضوری در آگاهی عمومی از مسائل عمده و اساسی جامعه	برپایی نمایشگاه‌هایی مستمر و مرتبط در مکان‌های عمومی جهت ارتقاء خصوص مسائل عمده اجتماعی	
	تضخیص ناعادلانه در مکان یابی ارائه چالش‌های روزمره	قرار دادن گزارشات و مدارک مهم در کتابخانه‌ها (اعم از کتابخانه‌های مرجع یا عمومی) یا سایر مکان‌های علمی و فرهنگی	
	ضعف در دسته بندی نکات مهم مسائل جامعه	اطلاع رسانی توسط بیلبوردهای تبلیغاتی و تابلوهای شهری در مکان‌های پرتردد	سهول انگاری در اطلاع رسانی
	ضعف در اطلاع رسانی چند گانه	اطلاع رسانی از طریق بسته‌های رسانه‌ای مختلف (پیام رادیویی، تلویزیونی، اینترنت، فضای مجازی و سایر رسانه‌های عمومی و پر بازدید)	دیداری معضلات روز
	سرعت پایین اطلاع رسانی صحیح	ایجاد بسته‌های لازم جهت افزایش سرعت انتقال داده‌های معتبر از طریق رسانه‌های مختلف عمومی و رسمی از قبیل ارسال سریع و بدون وقفه اخبار مرتبط و قابل تأثیر به پایگاه‌های خبری و سایت‌ها قابل استناد	ضعف در اطلاع رسانی
	تضخیص ناعادلانه اطلاعات مهم و تأثیگذار	ارائه نکات کاربردی و توجیهی قابل احساس توسط عame شهروندان با کنفرانس‌های زنده خبری و... در سانه‌های مختلف و رسمی	
	کم توجهی شهروندان به اهمیت نقششان در شناسایی مسائل جامعه	اطلاع رسانی و روشنگری اذهان عمومی توسط رسانه‌ها در خصوص اهمیت و حیاتی بودن آشنایی آنها با مسائل روز جامعه	
	ضعف در استفاده از اطلاع رسانی برخط	تقویت استفاده از رسانه‌های برخط (مبتنی بر شبکه نظیر استفاده بدون محدودیت از اطلاعات رسمی شبکه های جهانی)، خدمات مخابراتی از قبیل پیام چند رسانه‌ای (MMS) و پیام کوتاه (SMS) و سایر اشکال شبکه‌های تبادل داده‌ها	

ادامه جدول ۳. آسیب‌ها و راه کارهای مشارکت شهروندان در احساس و ادراک مسائل عمومی

بعد	مؤلفه	آسیب	راهکار
		- تقویت اعتقاد مدیران به نقش گروههای فعال مردمی - تقویت روحیه تغییر پذیری در مدیران - تقویت ریسک پذیری مدیران	عدم اعتقاد مدیران به توانمندی گروههای مردمی
		ضعف آگاهی نخبگان به ظرفیت گروههای سازمان یافته در تعزیز و تحلیل مسائل	روشنگری فردی نخبگان در خصوص نقش مردم در گروهها جهت احساس مشکل
		- عدم گزارش لازم و شفاف به آحاد جامعه از طرق مختلف - فقدان شاخصهای ارزیابی عملکرد آحاد مردم جهت افراد جهت احساس مسائل	- بازخورد عملکرد به موقع به افراد در سازمانها و گروههای مردمی جهت ترغیب مشارکت عمومی شناختی صحیح شاخصهای ارزیابی عملکرد آحاد مردم جهت سنجش احساس مسائل عمومی
احساس	همکاری	عدم اعتماد به فضای مجازی	فضاسازی مناسب و ارتقاء نظام مند شبکه‌های اجتماعی جهت افزایش کنترل و حصول اطمینان از تبادل اطلاعات صحیح در راستای کمک به عرضه یابی مسائل جامعه
		فقدان اعتماد متقابل میان مردم گروهها و سازمان‌ها جهت کمک به احساس مسائل	- تقویت سطح سرمایه اجتماعی جامعه - ترویج فرهنگ کار گروهی - تلاش جهت ایجاد اعتماد متقابل بین مردم و سازمانها - توسعه فرهنگ نوع دوستی
		فقدان دانش و انگیزه لازم جهت فعالیت‌های عمومی	- ایجاد انگیزه جهت حضور در فعالیت‌های اجتماعی - ترغیب روحیه مساله یابی و تشویق به چاره جویی برای مسائل همکاری اجتماعی - استفاده از تجربیات کشورهای موفق در زمینه در ایجاد احساس لزوم
		عدم توجیه و احساس امنیت در خصوص مسائل جدید و مطرح جامعه	- ایجاد محیط مناسب و امن جهت بحث و تبادل نظر گروههای مردمی برگزاری جلسات توجیحی و کلام‌های آموزشی جهت شناسایی چالش‌های مسائل روزمره
		فقدان الگوسازی مناسب مردمی، جهت، توجه به حفظ و مراقبت از چالش‌های احساسی جامعه	تقویت مسئولیت اجتماعی و اهتمام در نهادینه نمودن احساس تعهد به جامعه در شهروندان در مواجهه با چالش‌های احساسی جامعه
		عدم آموزش و توجیه لازم سازمانهای داوطلب	- کم توجهی به خلاقیت و نوادری - فقدان راهبرد مؤثر مدیریت ایده‌های تازه و مناسب - فقدان بازخورد مطلوب ایده‌ها از دید مردم - حضور ایده پردازان در جلسات بررسی ایده‌ها
		- گستردگی دامنه وظایف دولت و عدم هماهنگی لازم بین سازمان‌های اجرایی و گروههای مردمی	وجود منابع آموزشی (کارگاه؛ سمینار...) در اختیار سازمانهای داوطلب و اهتمام در برگزاری جلسات آموزشی ترجیحاً با حضور خبرگان
		تشویق مردم به همکاری با گروههای رسمی و غیر رسمی معتبر با توجه به قوانین و مقررات سازمانی	

مدیریت شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
ضمیمه شماره ۴۸ پاییز ۱۳۹۶
No.48 Autumn 2017

ادامه جدول ۳. آسیب‌ها و راه کارهای مشارکت شهروندان در احساس و ادراک مسائل عمومی

بعد	مؤلفه	آسیب	راهکار
		فقدان قوانین و مقررات حمایتی کامل مربوط به گروه‌ها	- تدوین قوانین و مقررات شفاف جهت حمایت از گروه‌ها و سازمان‌ها در راستای توسعه فعالیت آنان و استفاده از توان تخصصی آنان جهت عارضه یابی مسائل عمومی
		وجود موانع در مسیرشکل گیری قانونی گروه‌های سازمان یافته	- تسهیل صدور مجوز فعالیت به گروه‌های سازمان یافته به منظور سرعت دادن به ورود آنان به فرایند خط‌مشی گذاری و بهره گیری از توان تجزیه و تحلیل گروه‌ها
		فقدان مدیریت جامع فعالیت سازمان‌های مردمی	- برنامه ریزی راهبردی و بلندمدت جهت مدیریت فعالیتهاي داوطلبانه مردمی به منظور عارضه یابی مشکلات جامعه
		فقدان شفاف سازی مسائل در رسانه‌ها	- تدوین خط‌مشی‌های حمایت از رسانه ملی در زمینه انعکاس شفاف مسائل عمومی و خروجی فعالیت گروه‌ها. تشکل‌ها، احزاب و ... در عارضه یابی مسائل موجود جامعه
احساس	فقدان الگوی مناسب جهت ایجاد تشکل‌ها مردمی فعال وجود لایی‌ها و باندهای سیاسی	کاهش انحصار طلبی و کمنگ ساختن دخالت‌های سیاسی در ایجاد تشکل‌ها به منظور توسعه تشکل‌های قانونی و برخوردار از شاخص‌های مناسب جهت کمک به احساس مشکلات جامعه	
حمایت	عدم اعتماد به رهبران محلی	تدوین قوانین در حمایت از رهبران و مدیران محلی و وأگذاری مسئولیت و تقویت آنان تاریخی به مقیاس ملی به منظور کمک به احساس و انتقال مسائل و معضلات محلی	- برنامه ریزی مالی در جهت ایجاد زیر ساخت مناسب تشکل‌ها و گروه‌ها
	فقدان بازرگانی مناسب و شفاف سازی مالی گروه‌ها	- استقرار نظام نظارت الکترونیک به منظور شفافیت در بودجه ریزی و تأمین مالی گروه‌های سازمان یافته - تشکیل کمیته‌های مستقل نظارتی با استفاده از طرفیت نظرارتی توسعه شهروندان جهت بازرگانی مالی	
	تحصیص ناعادلانه منابع میان تشکل‌ها	تحصیص بهینه و عادلانه اعتبارات و جلوگیری از لایی‌گری سیاسی در فعالیت تشکل‌های داوطلب در راستای کمک به گسترش و رشد متوازن گروه‌ها در سطح استان‌های مختلف کشور جهت احساس صحیح و همه جانبه مسائل عمومی توسط کلیه سطوح شهروندی	
	ارائه طرح‌های انتزاعی	- بهره گیری از طرح‌های تحقیقاتی کاربردی - ارتقاء دانش تخصصی در حوزه کاری - برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی	
	فقدان اندازه گیری رضایت شهروندان در بکارگیری ایده‌های اقتصادی	- تقویت مشارکت اقتصادی میان شهروندان و سنجش رضایت شهروندان، در بکارگیری ایده‌های اقتصادی در راستای کمک به احساس بهتر در مسائل جاری کشور	

دریس شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
شماره ۴۸ پاییز ۱۳۹۶
No.48 Autumn 2017

ادامه جدول ۳. آسیب‌ها و راه کارهای مشارکت شهروندان در احساس و ادراک مسائل عمومی

بعد	مؤلفه	آسیب	راهکار
		عدم آگاهی و شناخت صحیح از اهداف درخصوص برنامه‌های کاندیداها با نظر به اولویت‌های مسائل مطرح جامعه	فعالیت در ستاد انتخاباتی جهت افزایش بینش و احساس و برنامه‌های نامزدهای انتخاباتی
		عدم انسجام در اهداف جهت مرتبط جهت ارتقاء منافع عمومی - تشكیل آزادانه انجمن اجتماعی، و راهپیمایی در چارچوب قانون اساسی	- برگزاری راهپیمایی‌ها نشست‌ها، اجتماعات و... هدفمند و دستیابی به نتیجه قابل انتفاع جامعه - در حرکتهای سیاسی - اجتماعی
		بی تفاوتی نسبی شهروندان از احساس عمیق و توجه مکثی به مسائل جامعه	فعالیت در نشریات، خبرنامه‌ها و جراید جهت ارتقاء شناسایی مشکلات جامعه
		- ضعیف روایی مشارکتی - منفعت گرایی شخصی - رشد فردگرایی	شرکت در انتخابات مختلف مرسم در جامعه جهت رسمیت بعضیان به تصمیمات و راهکارهای انتخاب شده از سوی منتخبین
		پرداخت هزینه‌های غیرقابل جبران به دلیل عدم فعالیت و مشارکت درنهادهای مختلف	فعالیت در انجمن‌ها و اتحادیه‌ها و سازمان‌های مردمی جهت شناسخت و احساس مسائل اساسی جامعه و تاثیرگذار وقابل لمس در زندگی فردی شهروندان
		عدم وجود قوانین و مقررات برای مسئلۀ جدید و مهم جامعه	توجه اعضاشورای شهر به تغییر مناسب قوانین با توجه به اقضائات و پیدایش مسائل جدید جهت ارتقاء اهمیت و احساس مسئلۀ در آحاد جامعه
		فقدان مشارکت احاد مردم در فعالیت‌های عمومی	تفویت مشارکت داوطلبانه مردم در امور اجتماعی از سوی دولت و سایر نهادهای مرتبط در جهت ارتقاء احساس شهروندان از مسئلۀ جامعه
		محدویت عضویت در تیم‌ها و گروه‌های اجتماعی فعل	داشتن اختیار در همکاری با گروه‌های مختلف فعال و پر تحرک جهت احساس مشکلات اجتماعی
		عدم لمس چالش‌های جدید و پر اهمیت توسط مسئولین	ارسال نامه به مقامات و مسئولین ذیلیت جهت طرح و آگاهی دادن مسئلۀ چالش برانگیز و اساسی جامعه
		- عدم توجه به چند بعدی بودن مسائل از سوی برخی مسئولان - فقدان شرایط مناسب جهت گفتگوی کوناگون با سلایق و تفکرات سیاسی مختلف	برگزاری جلسات گفتگو و تبادل نظر شهروندان در محیط‌های شهری
		ضعف در بیان قابل لمس مسائل روحان و قابل احساس مسائل عمومی	متقادع‌سازی برای رای دادن به کاندیدای خاص با بیان سلیس و سیاسی، علمی و اجتماعی
		انفعال در فعالیت‌های سیاسی - اجتماعی	طراحی وبلاگ، سایت و تبادل اطلاعات آنلاین با مضماین
		عدم توجه به مسائل با اهمیت مبهم و ارتباط با چالش‌های مهم و اساسی مبهم و کم پرداخته شده	جمع آوری و انتشار اخبار و تهیه بروشورها با مضماین مختلف ئر خام

ادامه جدول ۳. آسیب‌ها و راه کارهای مشارکت شهروندان در احساس و ادراک مسائل عمومی

بعد	مؤلفه	آسیب	راهکار
		ضعف در مطالبه گری عمومی شهروندان در رسانه‌ها	-نشریات باز جهت اظهار نظر مردم و گروها -تصمیم ازادی مطبوعات، از طریق منع سانسور و پیشگیری از توسل مسئلان به توهین و افترا با مرعوب کردن روزنامه نگاران -پیشگیری تصویب و اجرای قانون ازادی مطبوعات -انتشار روزنامه‌ای باز و ازad که تحت نفوذ هیچ گروهی نباشد
		عدم اقبال عمومی به رسانه‌های رسمی از جمله رادیو و تلویزیون	-تبادل اطلاعات و نظر خواهی عمومی از طریق ضمیمه روزنامه‌ها، پوسترها و ... -انتشار مستمر ویژه نامه‌ها از طریق جراید جهت تبادل اطلاعات در راستای ریشه یابی مسائل روز جامعه
		فقدان ارتباط موثر و فعالیت‌های برنامه ریزی شده و اثربخش	ارتباط مسئلان با گروههای ذینفع و سازمان یافته جهت مشاوره و نظر خواهی به منظور ریشه یابی مشکلات عمومی
		عدم کارایی و اثر بخشی به واسطه تاکید بر منافع حزبی و گروهی خاص	ملاقات دوره‌ای مسئلان با نمایندگان احزاب و اصناف به منظور تبادل اطلاعات و نظر خواهی و مشورت در ادراک بهتر مسائل جاری جامعه
ادراک	مشاوره	وجود آسیب‌های چشمگیر در شبکه‌های اجتماعی با فیلتر سازی و ایجاد فضای مناسب جهت گفتگوهای آن لاین تخصصی جهت مشاوره و نظر خواهی در مورد مسائل و چالش‌های روز کشور	ارتقاء اصولی شبکه‌های اجتماعی با فیلتر سازی و ایجاد فضای مناسب جهت گفتگوهای آن لاین تخصصی جهت مشاوره و نظر خواهی در شبکه‌های اجتماعی
		فقدان موسسات نظرسنجی استاندارد	-مشاوره و نظر خواهی الکترونیکی -نظر سنجی از عموم جامعه و تحلیل پاسخها و توجه به کسب رضایتمندی شهروندان به تبادل اطلاعات و نظر سنجی توسط شیوه‌های نوین مشاوره‌ای در راستای ادراک بهتر مسائل درگیر جامعه
		فقدان نگاه علمی به مسائل	برگزاری همایش‌های عمومی و پاسخ به سوالات شرکت کنندگان به منظور مبادله اطلاعات و نظر خواهی در جهت تشخیص علل مسائل
		عدم توجه به نظرات شهروندان فقدان نگاه علمی به تجزیه و تحلیل مسائل درکشور	-ارائه طرح‌هایی جهت دریافت پیشنهادات و شکایت و بهره‌گیری و تحلیل نظرات شهروندان در راستای عارضه یابی مسائل -عدم سانسور ارا، انتقادات و پیشنهادات قانونی در جامعه مدنی
		-ضعف در روحیه مشارکتی -گرسیست در روابط میان فردی	-برپایی جلسات گرد همایی و جمع آوری نظرات از طریق رای گیری مشورتی و تحلیل نظرات شرکت کنندگان به منظور ادراک مشکلات جاری جامعه -تفویت جامعه مدنی و رعایت حقوق شهروندی

دریس شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
ضمیمه شماره ۴۸ پاییز ۱۳۹۶
No.48 Autumn 2017

ادامه جدول ۳. آسیب‌ها و راه کارهای مشارکت شهروندان در احساس و ادراک مسائل عمومی

بعد	مؤلفه	آسیب	راهکار
		ناسازگاری گروههای بزرگ و اثرگذار با منافع خاص جهت هم‌گرایی براساس کارویژه‌ها، در راستای ادراک و شناسایی ریشه مسائل مهم جامعه	جلسات توجیهی گروههای رسمی و غیررسمی
		بررسی دقیق گزارش کنفرانس‌های تخصصی توسط متخصصان در گروه‌ها و بازنگری و ژرف اندیشی تا رسیدن به اجماع جهت، شناسایی و عارضه‌یابی مشکلات	عدم توجه به چندبعدی بودن مسائل
ادراک	مشارکت	تفویت، جلب مشارکت و بکارگیری متخصصان، در گروه‌های کاری (احزاب، اصناف، تشکل‌ها) جهت استفاده از توان علمی و تجربی آنان در راستای درک و تحلیل مسائل	فقدان وجود احزاب و گروه‌های ریشه دار
		عدم حضور نمادین و استفاده از توان و قدرت تصمیم‌گیری نجگان در گروه‌های سازمان یافته تخصصی (دولتی، خصوصی) و اطمینان از بکارگیری بهینه تخصص و استعداد سرمایه انسانی نجه در تصمیم‌گیری‌ها در خصوص عارضه‌یابی مشکلات	عدم تمایل نجگان به مشارکت فعال در گروه‌ها
		فعالیت‌های رسانه‌ای و پرداختن به واقعیت‌های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی موجود در جامعه توسط متخصصان در راستای آن، عدم قابلیت نقد و بررسی صحیح مسائل	عدم شفافیت در ایجاد حریم شخص جهت تجزیه و تحلیل مسائل و بالتبع کمک به نقد و بررسی مسائل روزمره و ادراک مشکلات جامعه
		آزادی رسانه‌ها در بیان ایده نجگان و فعالان اجتماعی و تضمین آزادی بیان نجگان در رسانه‌ها جهت دستیابی به ادراک صحیح و نتایج علمی در خصوص مسائل جامعه -توسعه رسانه‌های مستقل در جامعه مدنی	فقدان فضای رسانه‌ای باز
		ایجاد بسترها لازم جهت ایجاد فرصت‌های مشارکتی برای گروه‌های سازمان یافته‌ی با انگیزه و نوپا با نگاهی متفاوت به مسائل و راه کارها با رویکرد مرکز زدایی	تمرکز در سیاست‌گذاری و عدم توجه به جلب مشارکت شهروندان در گروه‌ها
		انتقال دیدگاه‌های نجگان محلی از طریق گزارش، مصاحبه و ... به منظور توجه به شرایط بومی و اهداف برنامه‌ریزی نشده محلی در راستای ادراک مسائل جاری جامعه	عدم توجه به ساختارهای بومی، جهت ارتباط و مشارکت
		جلسات گردهمایی نجگان توسط گروهها، تشکل‌ها و... برای رسیدن به اتفاق نظر و تصمیم‌گیری مشارکتی و ارائه تحلیل‌های تخصصی و کارشناسانه جهت عارضه‌یابی مشکلات جامعه	تصمیم‌گیری جناحی و فقدان تصمیم‌گیری مشارکتی
		استفاده از انواع مشارکت به صورت الکترونیکی جهت تسهیل ادر امر مشارکت کنندگانی که امکان مشارکت حضوری محدودتری دارند همچنین از طریق مشارکت الکترونیکی نظرات بیشتری با سرعت بالاتری گردآوری شده و می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.	فقدان ابزارها و شیوه‌های نوین مشارکت

مدیریت شهری

فصلنامه مدیریت شهری
Urban Management
ضمیمه شماره ۴۸ پاییز ۱۳۹۶
No.48 Autumn 2017

ادامه جدول ۳. آسیب‌ها و راه کارهای مشارکت شهروندان در احساس و ادراک مسائل عمومی

بعد	مؤلفه	آسیب	راهکار
ادراک توانمند سازی	جامعه	وجود نگاه سانترالیسمی (تمرکز گرایی عمومیت یافته از دوران پهلوی در چالش‌های روز جامعه)	تشکیل کمیته‌های هماهنگی توسعه افکار و توانمندسازی گروهها در راستای ارتقاء بنیان فکری و عملکردی به منظور تخصص و عارضه یابی چالش‌های روز جامعه
	تمرزک گرایی در سازمانها	- عدم تمایل سازمان‌های مسئول به اداره مشارکتی سازمان و وجود روحیه متخصص جهت ادراک مسائل عمومی	تفویض اختیارسازمانها ای خط مشی گذار به گروههای سازمان یافته
	مطمئن	عدم توجه به اتخاذ تصیمات بهینه و پیروی از روش‌های آزمون شده و جهت ادراک بهتر مشکلات را	رقابت میان مراکز مختلف تصمیم گیری در سازمانها، گروهها. در راستای توانمند تر کردن گروهها در جهت ادراک بهتر مشکلات
	شناخت	فقدان نظام اطلاعاتی یکپارچه عدم آموزش و در مشتر از شاخص‌های توانمندی سازمان	کارگاه‌های اموزشی با مشارکت گروههای کوچک و بزرگ سازمان یافته جهت کمک به ارتقاء توانمندی گروهها به منظور مواجهه با مسائل چاش برانگیز جامعه و کمک به ریشه یابی مسائل
	درارانه	پایین بودن ظرفت نظام اجتماعی درارانه و پذیرش ایده‌های خلاقانه	تشکیل هیأت‌های ثوری شهروندی و ارائه ایده‌های خلاقانه جهت درک مناسب از مسائل روزمره جامعه
	سازمانها	روابط مبتنی بر باند بازی وضع در نظارت و کنترل بر فعالیت‌های سازمانها	کمیته‌های غیر دولتی ناظر بر موسسات دولتی جهت بررسی محتوا فعالیتها در راستای ارتقاء درک درست از چالش‌های عمومی سازمانها
	سیاسی	ضعف سیستم نظارتی عمومی و عدم تخلفات	آموزش اصحاب رسانه توسط نخبگان جهت شناخت و انعکاس و تحلیل فعالیت گروه‌ها
	مشتر	مشارکت شهروندان در بررسی عمومی	نظام بازرگانی مستقل و خودجوش بر فعالیت گروهها جهت بازبینی و بررسی فعالیت گروهها جهت سنجش درک و راه حل یابی مسائل
	اختیارات مسئولان	تمرکز گرایی و عدم تمایل به واگذاری اختیارات مسئولان	تفویض اختیار هیات مدیره به مدیران جهت توانمندسازی اعضای جایگزین جهت استفاده از نیروهای تازه نفس برای ریشه یابی مشکلات

اجتماعی در رتبه اول و رتبه دوم شاخص مشارکت سیاسی می‌باشد. در مولفه توانمندسازی بیشترین شکاف مربوط به شاخص به شاخص توانمندسازی مستقیم در رتبه اول و رتبه دوم شاخص توانمندسازی غیر مستقیم می‌باشد.

دارد. در مولفه همکاری بیشترین شکاف مربوط به شاخص همکاری سازمانی و رتبه دوم شاخص همکاری فردی و رتبه سوم شاخص همکاری اجتماعی می‌باشد. در مولفه حمایت بیشترین شکاف مربوط به شاخص حمایت قانونی رتبه اول و رتبه دوم شاخص حمایت سازمانی و رتبه سوم شاخص حمایت اقتصادی می‌باشد. در مولفه اختیار شهروندی، بیشترین شکاف مربوط به شاخص اختیار شهروندی سیاسی در رتبه اول و رتبه دوم شاخص اختیار شهروندی اجتماعی و رتبه سوم شاخص اختیار شهروندی فردی می‌باشد. در مولفه مشاوره بیشترین شکاف مربوط به شاخص مشاوره محدود در رتبه اول و رتبه دوم شاخص مشاوره واقعی می‌باشد. در مولفه مشارکت بیشترین شکاف مربوط به شاخص مشارکت

نتیجه‌گیری و جمعبندی

با توجه به وجود شکاف در تمامی مولفه‌های ابعاد مشارکت میان وضعیت موجود و مطلوب مشارکت شهروندان در احساس و ادراک مسائل عمومی (از دیدگاه شهروندان و نمایندگان مجلس شورای اسلامی)، آسیبها و راهکارها در حوزه مولفه‌ها و شاخص‌ها شناسایی و پیشنهاد شدند که طی جدول ۳، توضیح داده می‌شود.

منابع و مأخذ

1. کیایی، مجتبی (۱۳۹۴) ارائه سازوکارهایی جهت تسهیل مشارکت شهروندان در خط مشی گذاری عمومی ایران. پایان نامه دکتری. دانشکده مدیریت. دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات تهران
2. عبدالله پور، جمال، مختارپور، حسن، مختارپور رجاعی (۱۳۹۲) مشارکت پذیری شهروندان تهرانی در حوزه وظایف شهرداری (مطالعه موردی: شهر وندان منطقه چهار شهرداری تهران). مدیریت شهری، دوره ۱۱، شماره ۳۱.
3. الونی، مهدی، شریف زاده، فتاح (۱۳۹۱) فرایند خط مشی گذاری عمومی. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی
4. کشتکار، مهران، حاتمی حمیدرضا (۱۳۹۴) الگوی مفهومی مشارکت سازمان یافته مردمی برای تحقق استحکام ساخت درونی قدرت نظام. فصلنامه مطالعات راهبردی بسیج، سال هجدهم، شماره ۶۹، صص: ۳۹-۶۷
5. پیران پرویز، رفیعیان، رضائی، م، دهقان (۱۳۹۵) شناسایی عوامل موثر بر ایجاد نهادهای اجتماعی در مدیریت هر چه بهتر محلات، نمونه موردی: محلات واقع در شهر فردوسیه- شهریار. پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، دوره ۷ شماره: ۲۵.
6. دانش فرد کرم الله (۱۳۹۵) روش بررسی و تحلیل مسائل مدیریت. تهران: انتشارات صفار.
7. میرزاپوری ولوکلا جابر، فتحی سروش (۱۳۹۵) بررسی تاثیر پایگاه اقتصادی- اجتماعی بر مشارکت اجتماعی (مورد پژوهش: جوانان شهر بابل). جامعه شناسی مطالعات جوانان. دوره ۷، شماره ۲۲.
8. Bongers, F.J. (2000). Participatory Policy Analysis and Group Support Systems, Tilburg University. 6
9. Rowe, G. and Gammack, J.G. (2004) Promise and perils of electronic public engagement, Science and Public Policy, 31 (1), 39-54
10. Lourenço, R. P. Costa, J.P. (2007). Incorporating citizens' views in local policy decision making processes Decision Support Systems 43. 1499-1511
11. Gelders, D. Brans, M. Maesschalck, J & Colsoul, N.(2009).Systematic evaluation of public participation projects: Analytical framework and application based on two Belgian neighborhood watch projects; Government Information Quarterly. 25-28
12. Rowe, G. and Frewer, L.J. (2005) A typology of public engagement mechanisms, Science, Technology, & Human Values, 30 (2), 251-290
13. Batenburg, R.S. Bungers, F.J. (2001). The role of GSS